

ΙΣΤΟΡΙΑ | ΠΠΜ, εκτόξευσε ενεργείας αεροσκάφη

F-5A «63-8416», «φύλακας» στην 341 Μοίρα.

ΑΒ Νέας Αγχιάλου,
εκτός ενεργείας αεροσκάφη

ΠΟΛΕΜΩΝΤΑΣ ΤΗ ΛΗΘΗ ΣΤΗΝ 111ΠΜ

Στο πλαίσιο της σειράς των άρθρων μας «Πολεμώντας τη λήθη», μετά την επίσκεψή μας στην 110ΠΜ (Π&Δ Νο366) σειρά έχει η Αεροπορική Βάση Νέας Αγχιάλου. Στους χώρους της ο ερευνητής των εκτός ενεργείας αεροσκαφών της ΠΑ μπορεί να τα συναντήσει σχεδόν σε κάθε ρόλο που αυτά μπορούν να «αναλάβουν»! Καθένα από τα είκοσι παλαιά αεροπλάνα στην έδρα της 111 Πτέρυγας Μάχης έχει διαφορετική χρήση: τιμητική φρουρά στο Μνημείο Πεσόντων, μουσειακό έκθεμα, φύλακας πύλης ή των Μοιρών της, «δόλωμα» παραπλάνησης, βοήθημα ασκήσεων πυρόσβεσης ή εκπαίδευσης στην ταχεία αποκατάσταση ζημιών μάχης (ΤΑΖΜΑ) κ.ά.

Κείμενο-φωτογραφίες: Θέμης Βρανάς

Το F-86E «19448» είναι αυθεντικό μέλος του ακροβατικού σμήνους «Ελληνική Φλόγα» της ΕΒΛ.

Ο πιο ταίριαστος χώρος για να ξεκινήσουμε την περιήγησή μας στην Πτέρυγα είναι το **Μνημείο Πεσόντων Αεροπόρων** μπροστά στο Διοικητήριο της 111ΠΜ. Εκεί εκθέτονται τέσσερα αεροσκάφη: ένα F-84F, ένα F-5A, ένα F-86E και ένα T-33A τοποθετημένα σε πυλώνες εκκατέρωθεν του Μνημείου, αντιπροσωπεύοντας τους τύπους που επιχειρούσαν στη Μονάδα από τη δεκαετία του 50 μέχρι και τη δεκαετία του 90.

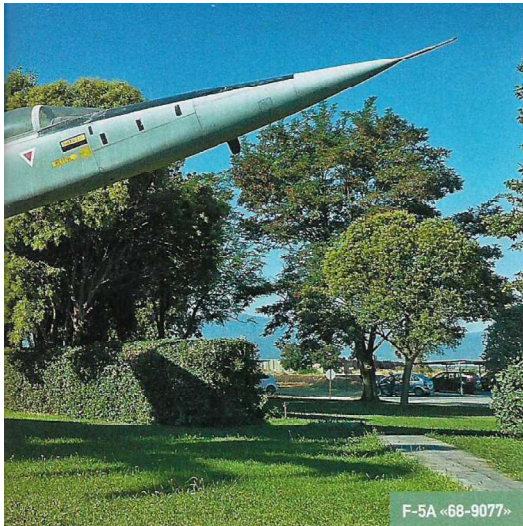
Το παλαιότερο αεροσκάφος σε έκθεση είναι το **F-86E «19448»**, αυθεντικό μέλος του ακροβατικού σμήνους «Ελληνική Φλόγα» της ΕΒΛ. Βρισκόταν σε επίγεια έκθεση μπροστά από το Διοικητήριο τουλάχιστον από τα τέλη της δεκαετίας του 80, βαμμένο αρχικά ασημένιο και στη συνέχεια με ένα... αντισταθμητικό γκρι χρώμα. Στα μέσα της δεκαετίας του 90 τοποθετήθηκε μαζί με το **F-5A «68-9077»** σε πυλώνες στον ίδιο χώρο και την περίοδο 2008-2009 το «19448» απόκτησε επιτέλους ξανά τα

F-4E SRA «68-0318»

Το έτερο Phantom SRA «68-0412» στην 111ΠΜ.

F-5A «68-9077»

Το T-33A «53-4916» έφτασε στην ΑΒ Νέας Αγχιάλου τον Φεβρουάριο του 1999.

χρώματα της «Ελληνικής Φλόγας», με τα οποία εκτίθεται μέχρι σήμερα.

Τον Φεβρουάριο του 1999 προσγειώνεται στη Νέα Αγχιάλο το T-33A «53-4916» προερχόμενο από την 115ΠΜ και την ίδια χρονιά μεταφέρεται στην 111ΠΜ από την 131ΣΜ (Άκαιο) το F-84F «52-6831», τα οποία, τουλάχιστον μέχρι και τον Αύγουστο του 2003, βρίσκονταν σε έκθεση στην πίστα αεροσκαφών. Αξίζει όμως να αναφερθεί ότι στον ελάχιστο χρόνο μέχρι τη γιορτή της ΠΑ τον Νοέμβριο του 2003 βάφτηκαν εκ νέου, μετακινήθηκαν στο Μνημείο Πεσόντων Αεροπόρων και τοποθετήθηκαν σε πυλώνες! Ο χρωματισμός παραλληλίσκει που απέκτησαν αυτά τα δύο ιστορικά αεροσκάφη σε ελάχιστο χρόνο σε συνδυασμό με την εξίσου άψογη βαφή του F-86Ε αποδεικνύουν όχι μόνο το επαγγελματικό επίπεδο, αλλά και τον σεβασμό του προσωπικού της 111ΠΜ στην Ιστορία της Πτέρυγας.

Στον χώρο του Μουσείου της 111ΠΜ εκτίθενται ακόμη

F-84F «52-6831»

Το F-104G «64-17781» είχε πραγματοποιήσει την τελευταία του πτήση στις 3/6/1992 για ενσώθηση στο Αγρίνιο και μεταφέρθηκε οδικώς στην ΑΒ Νέας Αγχιάλου.

ΙΣΤΟΡΙΑ | ΗΠΠΜ, εκτόξευσε ενεργείες αεροσκάφη

Το F-5A «68-9072» φέρει στην άτρακτο και την καλύπτρα του εμφανή ίχνη από τη χρήση του ως εκπαιδευτικού βοηθήματος στην ταχεία αποκατάσταση ζημιών μάχης (ΤΑΖΜΑ).

τέσσερα αεροσκάφη: δύο McDonnell Douglas F-4E Phantom II SRA, ένα Lockheed F-104G Starfighter και ένα LTV A-7E Corsair II.

Στα τέλη του 2005 (ίσως αρχές του 2006) ήρθαν τα δύο F-4E «68-0318» και «68-0412» από την 110ΠΜ, κατά πάσα πιθανότητα... πετώντας (δεδομένου ότι έτσι μετακινήθηκαν τα περισσότερα Phantom SRA μετά την απόσυρσή τους).

Το 2007 ήρθε οδικώς από την 132ΣΜ (Αργίvio) το F-104G «64-17781». Το Starfighter είχε πραγματοποιήσει την τελευταία του πτήση από την 116ΠΜ στο Αργίvio στις 3/6/1992. Η άριστη βαφή του με την τριχρωμή παραλλαγή τύπου Βιετνάμ (SE Asia) όσο και το προηγούμενο τής -άψογης επί τόπου- βαφής των F-84F, T-33A και F-86E μας οδηγούν αβίαστα στη διαπίστωση ότι πρόκειται για μια ακόμη επιτυχημένη προσπάθεια της 111 ΠΜ, η οποία δείχνει να προτιμά τις προκλήσεις απαιτητικών παραλλαγών για τα ιστορικά της αεροσκάφη αντί των... εύκολων «ασημένινων λύσεων»!

Το 2008 η 111ΠΜ υποδέχτηκε το A-7E «159640», το οποίο ήλθε (μάλλον πετώντας) από την

A-7E «159640»

116 ► 03/2017

116ΠΜ. Η υπόθεση ότι τα Γ-4Ε και το Α-7Ε ήλθαν με αυτόν τον τρόπο στην 111ΠΜ ενισχύεται από το γεγονός ότι η διαδικασία αποσυρμολόγησης, μεταφοράς και επανασυναρμολόγησης των τριών αεροσκαφών θα απαιτούσε εκατοντάδες εργατοώρες, χρήση εξειδικευμένων μηχανημάτων και δέσμευση ζωτικού χώρου στις επιλεκόμενες Πτέρυγες Μάχης, σε αντίθεση με την απλούστατη επιχειρησιακά τελευταία πτήση απόθεσης με προορισμό την 111ΠΜ.

Η 341 Μοίρα έχει σε έκθεση στις εγκαταστάσεις της το δικό της F-5A «63-8416». Το συγκεκριμένο αεροσκάφος βγήκε εκτός ενεργείας το 1998 στην 113ΠΜ/343ΜΔ/Β και μεταφέρθηκε το 1999 στην Αγκίαλο αποκλειστικά για έκθεση στην 341 Μοίρα.

Το πιο πρόσφατο απόκτημα της Πτέρυγας είναι το TA-7C Corsair II «156753», ένα από τα τελευταία πλῆθιμα Corsair της ΠΑ που αποσύρθηκαν τον Οκτώβριο του 2014. Στην αεροεισαγωγή του αναγράφεται με κιμωλία η ημερομηνία 22/10/2014, κατά πάσα πιθανότητα η ημέρα που έκανε την τελευταία του πτήση από την 116ΠΜ για την 111ΠΜ. Βρίσκεται σε άψογη κατάσταση στην 347 Μοίρα και προφανώς προορίζεται για φύλακας της, αφού επιχειρούσε με τα Α/ΤΑ-7Η από το 1977 έως το 1992.

Πέραν των παλαιμάκων αεροσκαφών που βρίσκονται τυμπικά στις Μοίρες 341 και 347, ένα F-5A κοσμεί την πύλη της Αεροπορικής Βάσης προς Αλμυρό. Πρόκειται για το «68-9073», το οποίο τον Νοέμβριο του 1996 βρισκόταν σε έκθεση στην πίστα της 111ΠΜ σε ελαφρά υπερυψωμένη βάση (σαν κι αυτή που έχει σήμερα), φέροντας δύο Sidewinder στους ακροπερύγιους φορείς και δύο δεξαμενές καυσίμου στους υποπερύγιους. Την επόμενη χρονιά μεταφέρθηκε στη σημερινή του θέση, δυστυχώς χωρίς το άκρως ενδιαφέρον φορτίο του.

Σε μια γωνιά της πίστας της 111ΠΜ το F-5A «68-9072» φέρει στην άτρακτο και την καλύπτρα του εμφανή ίχνη από τη χρήση του ως εκπαιδευτικού βοηθήματος στην ταχεία αποκατάσταση ζημιών μάχης (TAZMA).

Σε ένα άλλο σημείο της Πτέρυγας, πολύ πιο απόμερο από αυτό του «89072», συναντούμε το F-84F «52-6425»

Το F-5A «68-9073». «φύλακας» της πύλης της Αεροπορικής Βάσης προς Αλμυρό.

F-84F «52-6425» «καροτομημένο» και «ταλαιπωρημένο» από τη χρήση του σε ασκήσεις πυρόσβεσης/διάσωσης.

Το πιο πρόσφατο απόκτημα της Πτέρυγας είναι το TA-7C Corsair II «156753».

ΙΣΤΟΡΙΑ | ΠΠΜ, εκτός ενεργείας αεροσκάφη

F-5A «68-9063»

F-5A «68-9070»

«κατατομημένα» και «ταλαιπωρημένα» από τη χρήση του σε ασκήσεις πυρόσβεσης/διάσωσης. Βρισκόταν στο ΚΕΑ Ελληνικού τουλάχιστον από τον Φεβρουάριο του 1984 μέχρι τον Ιούνιο του 1990, ημερομηνία μεταφοράς του στην 111ΠΜ.

Το κάδρο των εκτός ενεργείας αεροσκαφών στην 111ΠΜ ολοκληρώνουν έξι F-5A και ένα F-5B μοιρασμένα σε δύο ομάδες απόθεσης κοντά στον διάδρομο απογείωσης.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί ότι το σύνολο των F-5A που σώζονται στη Νέα Αγχίαλο ξεκίνησαν την επιχειρησιακή τους ζωή υπηρετώντας με την Αυτοκρατορική Αεροπορία του Ιράν (Imperial Iranian Air Force, IIAF). Δύο από αυτά ήρθαν στην Ελλάδα τον Φεβρουάριο του 1976 πριν την ισλαμική επανάσταση. Τα υπόλοιπα οκτώ F-5A περιλαμβάνονται στα F-5A/B που είχαν παραχωρηθεί από το Ιράν (του Σάχη) στη Βασιλική Αεροπορία της Ιορδανίας (Royal Jordanian Air Force, RJAF) και στη συνέχεια εντάχθηκαν στην Πολεμική μας Αεροπορία σε

F-5A «68-9079»

F-5A «65-10542»

δύο παρτίδες, το 1983 και το 1989 (για την ακρίβεια, ως ημερομηνία παράδοσης στην ΠΑ αναφέρεται η 8^η Δεκεμβρίου 1988), καθιστώντας την τον τρίτο κατά σειρά χρήστη τους.

Τα F-5A «68-9063», «68-9070» και «68-9079» συνθέτουν τη μία ομάδα. Το «89063» εντάχθηκε στην ΠΑ με τη δεύτερη παρτίδα ιορδανικών F-5A, αλλά παρέμεινε σε ενεργό υπηρεσία για ελάχιστα χρόνια, μιας και παρατηρήθηκε για πρώτη φορά εκτός ενεργείας τον Ιούλιο του 1991. Ενώ βρισκόταν σε απόθεση στη Νέα Αγχίαλο, τον Ιούνιο του 1995 εγκρίθηκε η έκθεσή του σε ένα πάρκο του Δήμου Στυλίδας δίπλα στην (τότε) Εθνική Οδό Αθηνών-Θεσσαλονίκης. Η 111ΠΜ κατέβαλε κάθε προσπάθεια για την άψογη εμφάνισή του: φρεσκοβαμμένο και με ομοίωμα χειριστή με πλήρη εξάρτηση πτήσης στο πιλοτήριο τοποθετήθηκε σε ελαφρά υπερυψωμένη βάση, η οποία όμως αποδείχτηκε η αχίλλειος πτέρνα του εγχειρήματος. Εκμεταλλευόμενοι το χαμηλό ύψος έκθεσης,

F-5A «67-22550», η «Ασπρούλα»

F-5A «68-9080»

ΙΣΤΟΡΙΑ | 111PM, εκτός ενεργείας αεροσκάφη

F-5B «68-9088»

βέβηλοι ανεγκέφαλοι που δεν είναι σε θέση να αντιληφθούν τι συμβολίζει ένα ιστορικό αεροσκάφος με τα ελληνικά εθνόσημα σε έκθεση, έσπασαν την καλύπτρα για να κλέψουν το ομοίωμα χειριστή και την εξάρτησή του, αφαίρεσαν τον ριναίο τροχό, άνοιξαν και λεηλάτησαν κάθε θυρίδα ηρωσιότητας. Γι' αυτό, αρχές του 2007 η ΠΑ ακύρωσε την παραχώρηση στον Δήμο Στυλίδας και το «τραυματισμένο» F-5A επέστρεψε στη μητρική του βάση. Η ειρωνεία είναι ότι στο κάθετο σταθερό του είχε γραφεί το απόφθεγμα *«Ελλήνων ομονοούντων ουδέν έθνος περιγίγνεται»...*

Η άλλη ομάδα των F-5A/B αποτελείται από τα F-5A «65-10542», «67-22550», «68-9080» και το F-5B «68-9088». Τα «10542» και «22550» δόθηκαν απευθείας από την IIAF το 1976 (μεταφέρθηκαν με C-5A της USAF), ενώ το «89080» ήρθε τέλη του 1988/αρχές του 1989, αφού υπηρέτησε τόσο στην IIAF όσο και την RJAF. Το «89080» φέρει την παραλλήλη ερήμου και είναι ακόμη ευδιάκριτα τα σήματα που είχε κατά την υπηρεσία του στην RJAF, ενώ το διθέσιο «89088» είναι το μοναδικό F-5B στην 111PM.

Ένα ακόμα αεροσκάφος που αξίζει να σχολιάσουμε είναι το «22550». Τέλη της δεκαετίας του 70 (ή αρχές της δεκαετίας του 80) βάφτηκε με ένα «πειραματικό» γκρι χρώμα χαμηλής ορατότητας, το οποίο σύμφωνα με μαρτυρίες προσωπικού της 341ΜΑΗ ήταν πολύ αποτελεσματικό στις αναχαίσεις. Φίλος αεροπόρος που υπηρετούσε το 1988 στην 134ΣΜ (Σαντορίνη) αναφέρει πως στα readiness το συγκεκριμένο F-5A αναφερόταν με το παρατσούκλι «Ασπρούλα»! Τον χρωματισμό αυτό διατήρησε μέχρι την οριστική απόσυρσή του στις 16/9/1992. Κάποια στιγμή κυκλοφόρησε μια φωτογραφία του με δύο κόκκινους μικρούς κύκλους στο ύψος του πιλοτηρίου και αμέσως οργίσσαν οι φήμες ότι επρόκειτο για το περίφημο F-5A, που τον Ιούλιο του 1974 κατέρριψε ένα τουρκικό F-102A και οδήγησε σε συντριβή ένα δεύτερο ομοιότυπό του. Φυσικά κάτι τέτοιο είναι ανυπόστατο γιατί ποτέ απλά εκείνο το χρονικό διάστημα το «22550» πετούσε στο Ιράν!

Ολοκληρώνοντας την αναφορά μας στα εκτός ενεργείας

αεροσκάφη της 111PM θα θέλαμε να εκφράσουμε κάποιες σκέψεις που ίσως μπορούν να αναβαθμίσουν ακόμη περισσότερο την ήδη πολύ καλή εικόνα της Πτέρυγας σε αυτό τον τομέα. Η απόκτηση ενός F-5B από την 113PM και η έκθεσή του στο Μουσείο της Θεωρούμε ότι θα αποτελέσει μια εξαιρετική κίνηση. Αυτός ο σημαντικός τύπος επιχειρησιακού εκπαιδευτικού που υπηρέτησε πιστά για είκοσι οκτώ χρόνια (1965-1993) στη Νέα Αγχίαλο όχι μόνο δεν εκτίθεται, αλλά στην

Το Μουσείο της 111PM

Μνημείο Πεσόντων 111PM

ουσία ούτε καν αντιπροσωπεύεται στην Πτέρυγα, αφού το ένα και μοναδικό της F-5B βρίσκεται σε απόμερο σημείο, σε άσχημη κατάσταση και θα απαιτήσει έντονη προσπάθεια, αρκετό χρόνο και πολλή εργασία για να έλθει σε επίπεδο στατικής έκθεσης. Η 111ΠΜ στη Θεσσαλονίκη φιλοξενεί οκτώ F-5B προερχόμενα από τα παραληφθέντα από την Ιορδανία και από την πρώτη παρτίδα F-5B του 1965 (π.χ. «64-13378»). Πέντε από αυτά είναι σε άψογη κατάσταση εξωτερικά και διαθέσιμα, αφού δεν χρησιμοποιούνται ως εκθέματα στη Μίκρα.

Έχει ήδη αποδειχθεί περίφρανα ότι η 111ΠΜ διαθέτει τεχνικό προσωπικό με βαθιά ιστορική γνώση και εμπειρία στην αποκατάσταση των εκτός ενεργείας αεροσκαφών, γεγονός που ευνοεί τη συντήρηση ενός F-5B και την έκθεσή του με αυθεντική χρωματική παραγωγή!

Επίσης, η 111ΠΜ θα μπορούσε να ζητήσει να προσγειωθεί στη Νέα Αγχίαλο ένα RF-4E της 348ΜΤΑ, όταν αυτό ολοκληρώσει τον κύκλο της πτητικής του ζωής, με προοπτική την έναρξή του στο Μουσείο της 111ΠΜ. Θα μπορούσε να εκτεθεί δίπλα στα ήδη υπάρχοντα αεροσκάφη ή να πάρει τη θέση του ενός από τα δύο F-4E SRA. Η έκθεση του RF-4E, πέραν του εμπλουτισμού που θα προσφέρει στο Μουσείο της, θα αποτελεί φόρο τιμής στην 348ΜΤΑ, που επικειρούσε από τη Νέα Αγχίαλο από τον Δεκέμβριο του 1956 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1957 με RF-84F.

Τέλος, η 111ΠΜ μπορεί να αναβαθμίσει το Μουσείο της τόσο με την απόκτηση πρόσθετων εκθεμάτων όπως πίνακες οργάνων, εκτινασσομένων καθισμάτων, εξοπλισμού χειριστών διαφόρων χρονικών περιόδων, όσο και με την ανάδειξη της καταληκτικής συλλογής φωτογραφιών που διαθέτει! **ΠΕΔ**

Πίνακας αεροσκαφών 111 Πτέρυγας Μάχης εκτός ενεργείας

Northrop F-5A Freedom Fighter	68-9079	Lockheed T-33A Shooting Star	Canadair CL-13 Sabre Mk.2 (F-86E)
63-8416	68-9080	53-4916	19448
65-10542			
67-22550	Northrop F-5B Freedom Fighter	Republic F-84F Thunderstreak	Lockheed F-104G Starfighter
68-9063	68-9088	52-6425	64-17781
68-9070		52-6831	
68-9072	McDonnell Douglas F-4E SRA Phantom II		LTV TA-7C Corsair II
68-9073	68-0318	LTV A-7E Corsair II	156753
68-9077	68-0412	159640	